

UOT 881

AYTƏN MƏMMƏDOVA *

DİLDƏ SABİT SÖZ BİRLƏŞMƏLƏRİNİN KOQNİTİV XÜSUSİYYƏTLƏRİNƏ DAİR

Sabit birləşmələr dil vahidi olub nitq prosesində yaranmış, dilə hazır şəkildə daxil olurlar. Sabit birləşmələr danışq aktında hazır şəkildə işlədilərək mətnin qurulmasında önəmli rola malikdir. Dildəki sabit birləşmələr cümlənin tərkib hissələrini istiqamətləndirməkdə bir növ struktur nüvə kimi çıxış edir. Dildə sabit birləşmələr söz birləşməsi və ya cümlənin məcaziləşib yeni, fərqli məna kəsb etməsi, sərbəst söz birləşməsinin və yaxud cümlənin komponentləri arasında məntiqi rəbitənin itməsi nəticəsində yaranır. Sabit birləşmələr koqnitiv xüsusiyyətlərə malik olub, müxtəlif konseptləri əks etdirmək baxımından da maraqlı dil faktlarıdır.

Məqalənin yazılmasında müxtəlif elmi mənbələrdən istifadə edilmişdir.

Açar sözlər: *sabit, birləşmə, koqnitiv, dil, söz, cümlə.*

Dil bütöv xalqa mənsubdur və nəsillər dili bir nəsildən digərinə ötürür. Dil vahidləri içərisində xalqın ruhunu yaşadan ən maraqlı dil vahidləri olan sabit söz birləşmələrinin özünəməxsus yeri və mövqeyi vardır. Xalqların dini inancları, adət - ənənələri, onların qədim dövrlərdəki həyatı barəsindəki faktlar sabit birləşmələrdə əks olunur. Sabit birləşmələr bizə xalqların qohumluq münasibətləri və mənşəyləri barədə ipucu verir. Xalq öz inancını, adət-ənənələrini, adət-ənənələrini, həyat tərzini qanunlarını dəyişə bilər, lakin bu vərdişlər dildəki sabit söz birləşmələrində qorunub saxlanılır.

Sabit söz birləşmələri lüğət tərkibində xüsusi təbəqə təşkil edir. Sabit söz birləşməsi termini çox vaxt frazeoloji birləşmə termini ilə eyniləşdirilir. Lakin sabit söz birləşməsi anlayışı daha geniş əhatə dairəsinə malik termdir. Sabit birləşmələrə həm söz birləşmələri həm də cümlə şəklində dildə eyni əsaslarla hazır şəkildə daxil edilən idiomlar, atalar sözləri, zərbi-məsəllər, hikmətli sözlər, qanadlı sözlər, mürəkkəb adlar, mürəkkəb terminlər şəklində rast gəlinir. Sabit birləşmələr həm nominativ, həm də kommunikativ funksiyaya malikdir.

Dildə sabit söz birləşmələrinin qarşılığı kimi sərbəst söz birləşməsi terminindən də istifadə edilir. Sabit birləşmələrlə sərbəst birləşmələrin strukturunda fərq olmur. Hər iki birləşmənin komponentlərinin sayı ən azı iki olur və hər iki birləşmə tipi arasındakı əsas fərq məhz onların mənşəyi ilə bağlıdır. İngilis və Azərbaycan dillərindəki faktlara əsaslanan bir çox alimlər artıq sübut etmişdir ki, sabit söz birləşmələri özləri də sərbəst söz birləşmələrindən yaranmışdır. Sərbəst söz birləşməsi sabit söz birləşməsinə çevrildikdən sonra da öz inkişafını dayandırmır. Sabit söz birləşmələrinin bəziləri mürəkkəb terminlər kimi dildə sabitləşsə də, bəzilərin komponentləri daha bərkliyib kiçikləşərək idiomatik ifadələrə çevrilir. Sabit söz birləşmələrinin müxtəlif tipləri var ki, onlardan da mürəkkəb adları, mürəkkəb terminləri, frazeoloji birləşmələri göstərə bilərik. M. Adilov, G. Yusifov Azərbaycan dilindəki sabit leksik birləşmələrə aşağıdakıları daxil edirlər: idiomlar, frazeologizmlər, atalar sözləri, zərbi məsəllər, qanadlı sözlər, komparativ birləşmələr, xalq dilinə məxsus mürəkkəb terminlər, mürəkkəb onomastik vahidlər, bir sıra mürəkkəb fəxri adlar”(1,6). Sabit birləşmələri frazeologiyanın tərkibində öyrənməyin tərəfdarı olan S. Cəfərov sabit söz birləşmələrinin bu növlərini göstərmişdir: idiomlar, ibarələr, hikmətli sözlər, atalar sözləri, zərbi-məsəllər, tapmacalar.

Mürəkkəb termin birləşmələri sabit birləşmə əhatəsinə aid olub olmaması da mübahisə

obyekti olacaq məsələlərdəndir. “...termin söz birləşmələri müəyyən məna sistemindən ibarət varlığı ifadə edən sərbəst söz birləşmələridir”(15,51-52).

Sabit söz birləşmələrinin dilçiliyin hansı bölməsinə aid olması da dilçilikdə həmişə mübahisələrə səbəb olmuşdur. Sabit söz birləşmələrini zamanla gah leksikologiyanın, gah da sintaksisin tərkibində araşdırılmışdır. “...sabit söz birləşmələrinin semantikasında əmələ gələn keyfiyyət onu söz birləşmələri silsiləsindən tamamilə ayırır və başqa elm sahəsinin tədqiqat obyektinə çevirir”(7,146).

Sərbəst söz birləşmələrindən fərqli olaraq sabit söz birləşmələri leksik birləşmələrdir. A. N. Kononov söz birləşmələrini iki yerə ayırır: leksik birləşmələr və sintaktik birləşmələr(14,373-374). Sərbəst birləşmələr sintaksisdə öyrənilir. Sərbəst birləşmələrin sintaksisin tədqiqat obyektinə aid olması artıq alimlər tərəfindən qeyri-şərtsiz qəbul olunmuşdur. Bizim fikrimizcə, sabit birləşmələr dilçilikdə ayrıca bir bölmədə öyrənilməlidir. Sabit birləşmələrin heç bir sahəyə uyğun gəlməyən spesifik xüsusiyyətləri bizə bunu deməyə əsas verir.

Əslində ümumi dilçilikdə sabit birləşmə anlayışının yaranması Ferdinand de Sössürün dil və nitq haqqındakı təlimi ilə bağlıdır. Bu təlimdən sonra sabit birləşmələrin dil vahidi olması dilçilər tərəfindən birmənalı şəkildə qəbul olundu. “Dillə təfəkkürün əlaqəsinin az-çox mükəmməl dərki həm təfəkkürün, həm də dilin mahiyyətini anlamaq üçün etibarlı istinad nöqtəsi sayıla bilər. Heç bir təfəkkür həttə ən safi belə, bizim hissiyatlarımızın ümumi qəbul edilmiş formalarından fərqli təzahür edə bilməz. Biz onu yalnız həmin formalarda alıb qəlibləşdirə bilərik”(4,70).

Bildiyimiz kimi, dil ünsiyyət vasitəsidirsə, nitq ünsiyyət prosesidir. Dilə hazır şəkildə gələn sabit birləşmələr nitq prosesində öyrənilir. Dili tədqiq etmək üçün onu nitq parçaları şəklində öyrənmək lazımdır.

Sabit birləşmələrin əsas əlamətləri də məhz onların məna tamlığıdır.

“Dil, nitq və nitq fəaliyyəti anlayışlarını bir-birindən ayıran Ferdinand de Sössür dilin nitq fəaliyyətində yeri barədə bəhs edərkən nitqin yaranmasında psixoloji amilin rolunu qiymətləndirir. Və dilin insan həyatı hadisələri sırasındakı yerindən danışarkən dilçiliyin də daxil olacağı semiologiyanın taleyinin psixoloqlardan asılı olduğunu göstərir”(3,61). Zənnimizcə, psixolin-qivistika ilə ən çox bağlı dil vahidləri məhz sabit birləşmələrdir.

İngilis və Azərbaycan dillərindəki sabit birləşmələrə danışıda, bədii, elmi üslublarda rast gəlinir. Dildə sabit birləşmələrin reallaşması faktı insanların ümumi fəaliyyəti ilə əlaqəlidir. Sabit birləşmələr insan həyatını əks etdirərək, insanın şüurlu düzənlədiyi həyat tərzinin tələblərinə cavab verir. İnsanın nitq fəaliyyətinin arxasında əslində insan fəaliyyəti yer alır. Sabit birləşmələr şifahi ünsiyyətdə danışanın məqsəd və niyyətlərini əks etdirərək dinləyənin başadüşmə imkanları ilə bağlıdır. “Sabit söz birləşməsi bir vahid məfhum ifadə etmə xüsusiyyətinə(semantik planda) görə ayrıca sözə bənzəyir. Lakin ayrıca sözdən öz mürəkkəb tərkibi ilə, müxtəlif sözlərin birləşməsindən ibarət olması ilə fərqlənir. Mənaca tam formalaşmış olan sabit birləşmələr şəkildə, tərkibinə görə ayrıca formalaşmış olur”(1,5). Sabit birləşmələrin yaranması, dilə daxil olması faktı birbaşa xalqın zəkası ilə bağlıdır. Xaq müdrikliliyi, ruhu, zəkası sabit birləşmələrdə inikas edir desək mənə cavab verə bilərik. V. fon Humboldt əmin idi ki, dilin qrammatik quruluşunun mükəmməlliyi həmin dildə danışan xalqın zəkası ilə bilavasitə bağlıdır. Alimin fikrincə, əgər dil müdrik, dərindən düşünən xalqın dili olmaq səadətinə nail olmayıbsa heç vaxt təkmil qrammatik quruluş qazana bilməz”(4,73).

Dil və təfəkkürün ən intensiv və vəhdət şəklində təzahür etdiyi dil vahidi sabit birləşmələrdir. Sabit söz birləşmələri ilk növbədə təfəkkürün məhsulu olan dil işarələridir. Sabit birləşmələr termini çox zaman frazeologizmlər termini ilə eyniləşdirilir. İstər rus dilçiliyində, istərsə də türkologiyada frazeoloji vahidlər ilk növbədə sərbəst söz birləşmələri ilə müqayisə

edilir, onların oxşar və fərqli cəhətləri izah edilir. Q. Mahmudova bunun səbəbini belə izah edir ki, ənənəvi dilçilikdə frazeoloji vahid dedikdə, məhz söz birləşmələri söz önünə gətirilir və yalnız ondan danışılır. Halbuki frazeoloji vahidlər yalnız birləşmə tipində olanlardan ibarət deyildir. Dildə söz və cümlə tipli frazeologizmlərə də rast gəlinir. Lakin inkar olunmaz faktır ki, dildəki frazeoloji vahidlərin çox böyük əksəriyyətini məhz birləşmə tipli frazeoloji vahidlər təşkil edir” (10,110). Q. Mahmudovanın bu fikirləri sabit birləşmələrlə frazeologizmlər arasına bərabərlik işarəsi qoyan alimlərin mülahizələri ilə tam əkslik göstərir.

Frazeologiya və sabit söz birləşmələri mövzularına H. Bayramovun yanaşması da maraqlıdır: “Azərbaycan dilinin frazeoloji vahidləri həm də sabit söz birləşmələridir. Dilimizdəki hər cür sabit söz birləşməsi frazeoloji vahid deyildir. Frazeoloji vahid səciyyəsinə olan sabit söz birləşmələri iki xətt üzrə təşəkkül tapmışdır: birləşmə daxilində sözlərin frazeoloji mənada əlaqələndirilərək sabit birləşmə yaradılması yolu ilə; sərbəst söz birləşmələrinin yenidən mənalandırılması yolu ilə” (2,55). Digər dilçi N. Rəhimzadə məsələyə daha fərqli aspektdən yanaşır. Alim frazeoloji birləşmələri iki yerə bölür: leksik-semantik cəhətdən bölünməyən obrazlı ifadələr, idiomlar; sabit söz birləşmələri (16,10). Lakin zənnimizcə, bu bölgü yalnızdır. İdiomlarla sabit birləşmələr arasında sərhəd qoymaq qətiyyəti düzgün deyildir. Bəzi dilçilər frazeologiyaya daha geniş mənada götürərək sabit söz birləşmələrini də oraya daxil edirlər. Bəzi dilçiləri isə frazeologiya və sabit söz birləşmələri terminin bir birindən ayırır. Bizim fikrimizcə, sabit söz birləşməsi anlayışı daha genişdir. Sabit söz birləşməsi adı altında dildəki mürəkkəb adlar, mürəkkəb quruluşlu termin birləşmələri, frazeologizmlər, atalar sözləri və aforizmlər öyrənilməlidir.

Sabit söz birləşmələrindən Azərbaycan dilçiliyində ilk dəfə S. Cəfərov bəhs etsə də, Y. Seyidovun da bu sahədə çox qiymətli tədqiqatları mövcuddur. Azərbaycan dilçiliyində ilk dəfə Y. Seyidov söz birləşmələrini fundamental şəkildə tədqiq edərkən sərbəst və sabit birləşmələrin sərhədlərini ayırmışdır. Lakin bütün bunlara baxmayaraq sabit birləşmələrin sintaksisdə, yoxsa leksikologiyada öyrənilməsi həmişə problem olaraq salmışdır.

“Sabit birləşmələr sərbəst birləşmələrdən fərqlənir. Onlar belə sərbəstliyə malik olmur, keçici xarakter daşımır, dilin tarixi inkişafı prosesində yaranır və sabitləşir. Buna görə də dildə bunlardan hazır şəkildə istifadə olunur. Belə birləşmələri əmələ gətirən sözlər öz əvvəlki mənalarından az və ya çox dərəcədə uzaqlaşır, onların mənaları birləşmənin ümumi mənası fonunda itir, hiss edilməz olur və beləliklə bu sözlər birləşmənin leksik-semantik ünsürünə çevrilmiş olur” (7,132).

Dilçilər sərbəst söz birləşmələri ilə sabit birləşmələri fərqləndirmək üçün müxtəlif cəhətlərə əsaslanmışlar. “Yalnız cümlə daxilində və cümlə vasitəsilə söz birləşmələri dilin kommunikativ vasitələri sisteminə daxil olur” (13,231).

Sərbəst söz birləşmələrindən fərqli olaraq sabit birləşmələr çox zaman komponentlərinə ayrılır və leksik-semantik əlamətlərə malik olur. Sabit söz birləşmələrinin bir qismini nominativ funksiyaya malik terminlər təşkil edir. Əlbəttə, burada söhbət birləşmə tipli terminlərdən gedir.

Sabit birləşmələrin başqa növləri də geniş yayılmışdır. Məsələn, onomastikada “mürəkkəb ad” termini ilə ifadə olunan və əslində struktur baxımından sabit birləşmə şəklində təqdim olunan adlar (Molla Pənah Vəqif, William Shakespeare, Əli Bayramlı, New Zelandiya, Arpa çayı, Pacific Ocean və s.) buna misal ola bilər (5,7).

Dildə sabit birləşmələrin yaranması aşağıdakı nüanslarla şərtlənir. Söz birləşməsi və ya cümlə məcaziləşib yeni, fərqli məna kəsb edir; sərbəst söz birləşməsinin və yaxud cümlənin komponentləri arasında məntiqi rabitə, əlaqə itir. Tarixi adət-ənənə, inanclarla bağlı olan ifadələr motivləşmədən məhrum olaraq məcazlaşır, məna motivləşməsindən məhrum olan ifadələr idiom

şəklində işlədilir ki, bunların tərkibində xüsusi adların varlığı ifadənin unudulmuş realilə əlaqədar olduğunu əks etdirir. Dildə bir sıra sabit birləşmələr müxtəlif linqvistik təhriflər nəticəsində meydana çıxır.

Dildəki sabit söz birləşmələr qeyri-sabit, qrammatik birləşmələr əsasında yaranır və ifadənin tərkibindəki sözlər məcazi mənaya keçərək işləkliyini itirir, leksik vahidlər arasındakı münasibətlər daşlaşmış hala gəlir. Beləliklə sabit birləşmələr yaranır.

Dildəki sabit söz birləşmələrinin tərkibindəki leksik vahidlər üzvi surətdə elə bir şəkildə kipləşirlər ki, onları bir-birindən qoparmaq, tərkibindəki leksik vahidləri müstəqil söz kimi düşünmək, sabit söz birləşmələrini başqa bir dilə tərcümə etmək mümkün olmur, mümkün olsa belə bu tərcümə nəticəsində anlamsız ifadələr yaranır. Sabit söz birləşmələrinin sadaladığımız əlamətləri onları sərbəst söz birləşmələrindən fərqləndirərək dilçiliyin xüsusi bölməsində öyrənilməsinə labüd edir.

Təfəkkürün məhsulu olan sabit birləşmələrin dildə varlığı təfəkkür və dilin bir-birindən asılı olma fikrini şərtləndirir. Təfəkkür yalnız ümumi şəkildə dildən asılı deyil. Təfəkkür prosesi ayrı ayrı dillərlə bağlıdır. Məhz bu səbəbdən də dillərin sözləri ümumi qəbul edilmiş işarələrlə əvəzləməyə cəhdlər edilmişdir. V.fon Humboldt yazır: "...bu cür işarələrlə bütün ağla gələnlərin yalnız az bir hissəsini nəzərə çarpdırmaq olar... O yerdə ki daxili hiss və həyəcanlar anlayışlara öz möhürünü vurmaldır, biz insan təsəvvürlərinin fərdi üsulları ilə əlaqədar oluruq ki, dil onlardan ayrılmazdır(12,152). Dildəki sabit birləşmələrin təfəkkür prosesi ilə bağlılığı bu tip ifadələrin koqnitiv dilçilikdə öyrənilməsinə vacib edir.

"Dil təcrübənin mükəmməl simvolizasiya sistemidir, konkret davranış konkestində fəaliyyətindən ayrılmazdır və ekspressivliyin saysız-hesabsız nüanslarının daşıyıcısıdır-şübhə doğurmayan bütün bunlar psixoloji faktlardır"(6,249).

İngilis və Azərbaycan xalqlarının dilində əks olunan sabit birləşmələr birbaşa bu xalqların illər uzununu topladığı təcrübənin dildəki əksidir. Məlumdur ki, dil müəyyən psixoloji keyfiyyətlərə malik olub, sosial elmlər sahəsindəki araşdırmaların özəyini təşkil edir. Dil mədəniyyətlərin qadir olduğu obyektin işarələnməsi və istənilən mənənin ötürülməsi üçün eynicinsli vasitələrdən istifadə olunan mükəmməl simvolik sistemdir. Bəhs olunan bu simvolik sistemdə məlumatlar təfəkkür süzgəcindən keçərək əks olunur. Sabit birləşmələr birbaşa xalqların mədəniyyəti ilə bağlı olub mədəniyyətin insan təfəkküründə əks olunub dildə realizəsidir. Bir sözlə mədəniyyətlərin məzmunu onun dilinin köməyi ilə ifadə olunur. Dil elementləri real mənənin rəmzi olub qazanılmış mədəniyyət təcrübələrinə daha çox şərait yaradır. İnsanın yeni qazandığı mədəniyyət təcrübələri dil ehtiyatlarının dərinləşməsinə labüd edir.

"Dil fikir yaradan orqandır. Tamamilə mənəvi, dərin daxili və məlum mənada izsiz keçən əqli fəaliyyət nitqdə səs vasitəsilə maddiləşdirilir və hissi qavrayış üçün mümkün olur. Əqli fəaliyyət və dil buna görə vahid bütöv kimi çıxış edir. Zəruriyyət üzündən təfəkkür həmişə dilin səsləri ilə əlaqədə olmuşdur; əks halda fikir aydınlıq və səlissiyə çata bilməzdi, təsəvvür məfhuma çevrilə bilməzdi"(9,92). Sabit birləşmələr fəaliyyət və motivlə birbaşa bağlı olur. Cəmiyyət üzvünün tələbat, emosiya, məqsəd, məram fəaliyyətini əks etdirir. Motiv olmasa insan müəyyən işi, hərəkəti edə bilməz. İnsanın hər bir fəaliyyətinin əsasında məqsəd motivi dayanır. Mədəniyyətlərin bir-birinə yaxınlaşması və beynəlmilləşməsi nəticəsində internasional leksika yarandığı kimi, eləcə də beynəlmiləl sabit ifadələr yarana bilər. Məsələn. "Axilles dabanı" ifadəsi demək olar ki, bütün dillərdə işlənir və beynəlmiləl sabit ifadə sayılır. İngilis və Azərbaycan dillərində işlənən sabit birləşmələrin bir qismi hər iki dil üçün eyni olduğundan onları da beynəlmiləl sabit birləşmə adlandırmaq mümkündür.

Araşdırmamızdan belə nəticəyə gəlirik ki, sabit söz birləşmələrinin bütün dillərdə çox önəmli rolu olub mətnin yaradılmasında əsaslı mövqeyə malikdirlər. Sabit söz birləşmələri sadəcə dil vahidi olmayıb

ƏDƏBİYYAT

1. Adilov M., Yusifov G. Sabit söz birləşmələri. Bakı: Elm, 2019
2. Bayramov H. Azərbaycan dili frazeologiyasının əsasları. Bakı, Maarif, 1978. 174 s.
3. Cəfərov N. Psixolinqivistika/ Multidissiplinar dilçilik. Bakı: Elm və təhsil, 2021. 178 s.
4. Cəfərov N. Ümumi dilçilik. Bakı: Təhsil, 2020, 142 s.
5. Cəfərova L. Bədii mətnin struktur-semantik təşkilində sabit söz birləşmələrinin rolu. Fil. ü. elmlər doktoru dissertasiyanın Avtoreferatı, Bakı – 2013
6. Eduard S. Dil./Ümumi dilçilik müntəxəbatı. Bakı: Elm və təhsil, 2020.
7. Seyidov Y. Azərbaycan ədəbi dilində söz birləşmələri. Bakı: Maarif, 1966
8. Fahnestock, J. Rhetoric in the age of cognitive science // – New York: The viability of rhetoric, – 2005. – p.159-179.p.159
9. Humboldt fon V. Fərdlər və millətlər arasında qarşılıqlı əlaqə. /Dilçilik müntəxəbatı S. 92
10. Mahmudova Q. Qırçaq qrupu türk dillərinin frazeologiyası. Bakı: Nurlan, 2009, S. 110
11. Royer J. The Cognitive Revolution in Educational Psychology // The Cognitive Revolution on Educational Psychology – Charlotte: IAP, – 2006. – p.1-13. P.1-2
12. Вильгельм фон Гумбольдт. Язык и философия культуры. — М.: Прогресс, 1985. — 452 с.
13. Виноградов В.В. Избранные труды. М., 1975, 331 с.
14. Кононов А. Н. Грамматика современного турецкого литературного языка М. -Л.: Издательство АН СССР, 1956. — 570 с.
15. Ожегов С.И. О структуре фразеологии, «Лексикографический сборник» М, 1957.
16. Рагимзаде Н.Р. Идиоматические выражения азербайджанского языка. Автореферат кандю дисс. Баку, 1967

**Gəncə Dövlət Universiteti*
Qrammatika və ingilis dilinin tədrisi kafedrası
baş müəllim
E-mail: m_ayten@gmail.com

Mammadova Aytən

**ON THE COGNITIVE PROPERTIES OF FIXED WORD
COMBINATIONS IN LANGUAGE**

Fixed compounds are a unit of language and do not form in the process of speech, they enter the language ready. Fixed combinations play an important role in the construction of the text, being ready to be used in the act of conversation. Stable compounds in language act as a kind of structural nucleus in directing the components of a sentence. Fixed combinations in language are formed as a result of a word combination or a sentence being metaphorically acquired a new, different meaning, the loss of logical connection between the components of a free word combination or sentence. Fixed compounds have cognitive properties and are interesting linguistic facts in terms of reflecting different concepts. Various scientific sources were used in writing the article.

Keywords: *fixed, compound, cognitive, language, word, sentence.*

Мамедова Айтен

О КОГНИТИВНЫХ СВОЙСТВАХ ФИКСИРОВАННЫХ СЛОВСОЧЕТАНИЙ В ЯЗЫКЕ

Фиксированные соединения являются единицей языка и не образуются в процессе речи, они входят в язык готовыми. Фиксированные комбинации играют важную роль в построении текста, будучи готовыми к использованию в процессе разговора. Устойчивые соединения в языке действуют как своего рода структурное ядро, управляющее составными частями предложения. Фиксированные сочетания в языке возникают в результате словосочетания или метафорического приобретения нового, другого значения, потери логической связи между компонентами произвольного словосочетания или предложения. Фиксированные соединения обладают когнитивными свойствами и представляют собой интересные лингвистические факты с точки зрения отражения различных концепций.

При написании статьи использовались различные научные источники.

Ключевые слова: *фиксированный, сложный, когнитивный, язык, слово, предложе*

(Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Firudin Rzayev tərəfindən təqdim edilmişdir)

Daxilolma tarixi: İlkin variant 18.07.2021
Son variant 08.09.2021